

Derde jaarverslag Stichting Poldermolen Oudegein 2023

Datum: april 2024

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
De molen	2
<i>De molenaars</i>	<i>3</i>
<i>Molenbezoekers</i>	<i>3</i>
Voorzitter onderscheiden met “het Gouden Scheprad van Verdienste”	4
De Kleine Oudegeinse speelpolder.	5
ANBI status	6
Bestuur en vrijwilligers	6

Inleiding

Voor u ligt het derde jaarverslag van de Stichting Poldermolen Oudegein. In dit jaarverslag is te lezen hoe het met de molen gaat en welke activiteiten door de vrienden van de molen zijn uitgevoerd.

De molen

De molen is heel 2023 in bedrijf geweest. De molen is oorspronkelijk in een open polderlandschap gebouwd. Het was, zoals bij bijna alle poldermolens, daarom niet nodig een hoge molen met stelling te bouwen; een grondzeiler (waarbij de wieken net boven de grond draaien) volstond om de molen van alle kanten goed op de wind te kunnen laten vangen. Omdat de - overigens in 2003 verplaatste molen - nu wordt omgeven door bomen en bebouwing, is de biotoop (windvang) verre van optimaal en ving de molen ook in 2022 vaak te weinig wind om het scheprad in werking te zetten. De molen draaide meestal 'voor de prins', waarbij alleen de wieken rondgingen. In 2022 heeft de bovenas (de as waaraan de wieken zijn bevestigd) van de molen ongeveer 70.000 omwentelingen gemaakt.

Het vaak niet in werking kunnen zetten van het scheprad hangt er ook mee samen, dat het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR), er nog niet in is geslaagd het watersysteem rondom de molen te laten functioneren zoals bij het maalvaardig maken van de molen, in het najaar van 2020, was uitgedacht. Het is nog niet mogelijk met de molen water te circuleren in park Oudegein. Wel kan water worden uitgemalen op de Doorslag en maalt de molen in 'klein circuit' als het peil in park Oudegein door toedoen van de molen te veel zakt. In beide situaties is sprake van ongeveer 1 meter opvoerhoogte wat voor een aanzienlijke weerstand zorgt als wordt gemalen. Omdat het niet mogelijk bleek de aansturing van het watersysteem bij de molen volledig te automatiseren heeft HDSR in 2022 een schakelpaneel in de molen aangebracht, waarmee binnen bepaalde randvoorwaarden de molenaars zelf de afsluitkleppen van het kleine circuit en van de circulatiesloot van het park kunnen bedienen. Zodra dit paneel operationeel is, daar is het wachten nog op, kan het scheprad vaak werken zonder het water een meter op te hoeven voeren en zal het daarom vaker in werking zijn dan in 2022 het geval was.

Als waarschijnlijk enige molen in Nederland is de Poldermolen Nieuwegein voorzien van een verstelbare opleider. Deze bestaat uit onder het scheprad geplaatste, in hoogte verstelbare kleppen die in neergelaten toestand zorgen voor een minder optimale werking van het scheprad. Deze mogelijkheid is gecreëerd om de efficiëntie van het scheprad desgewenst te kunnen verlagen, waardoor het scheprad minder water opmaakt, maar gemakkelijker draait. Eén van de kleppen is wat te hoog afgesteld en heeft in de hoge stand de uiteinden van enkele schoepen van het scheprad licht beschadigd. Het in hoogte verstellen van de andere klep heeft alleen zin als kan worden gemalen zonder het water noemenswaardig op te voeren. Hiermee kon door het nog niet ingeregeld zijn van het watersysteem, nog geen ervaring worden opgedaan.

De wateras (de as waar het scheprad op is bevestigd) bestaat uit twee delen die met een mantelbuis aan elkaar zijn gezet. Deze constructie blijkt veel slijtage aan de lagering te veroorzaken. De eigenaar

van de molen, de Stichting de Utrechtse Molens, heeft daarom in 2022 besloten de wateras te vervangen. Om budgettaire reden is dit pas eerst in 2025 mogelijk.

De molenaars

Begin 2022 waren Frank van der Lecq, Heiko Prak en Ton van der Heiden de vaste molenaars. In 2022 hebben we twee nieuwe molenaars kunnen verwelkomen: Hans Putker is geslaagd voor het molenaarsexamen en nu ook molenaar op onze molen. Rob Ruitenbeek heeft kort na de verplaatsing van de molen naar Park Oudegein enkele jaren op onze molen gedraaid en is daarna overgestapt op de Nieuwe Molen in Veenendaal. Rob, die net als Hans ook in Nieuwegein woont, heeft echter besloten weer terug te keren naar de Poldermolen Nieuwegein. Ton van der Heiden heeft zich om gezondheidsredenen genoodzaakt gezien zijn inzet op de molen terug te brengen, maar is nog regelmatig op woensdag aanwezig. De molen draait in principe op woensdag- en zondagmiddag en onregelmatig op vrijdag- en zaterdagmiddag.

Verder zijn er regelmatig molenaars-in -opleiding (mio's) actief op de molen. Zij worden begeleid door een molenaar bij het onder de knie krijgen van het mooie molenaarsambacht.

Molenbezoekers

Door de ligging in het Natuurkwartier met Kinderboerderij IJsselstee als grootste publiekstrekker, mag de molen zich verheugen op veel bezoekers, vaak (groot)ouders met (klein)kinderen. In 2023 hebben we op de molen ruim 1400 bezoekers mogen verwelkomen.

Poldermolen Oudegein, omwentelingen en bezoekers per weekdag 2023

weekdag	omwentelingen	aantal dagen	gemiddeld aantal omwentelingen per weekdag
Totaal maandag	0	0	0
Totaal dinsdag	1.608	2	804
Totaal woensdag	56.979	44	1.295
Totaal donderdag	1.052	1	1.052
Totaal vrijdag	4.959	5	992
Totaal zaterdag	6.629	5	1.326
Totaal zondag	29.039	18	1.613
Eindtotaal	100.266	75	1.337

weekdag	bezoekers	aantal dagen	gemiddeld aantal bezoekers per weekdag
Totaal maandag	0	0	0
Totaal dinsdag	57	2	29
Totaal woensdag	722	47	15
Totaal donderdag	75	1	75
Totaal vrijdag	35	6	6
Totaal zaterdag	133	9	15
Totaal zondag	409	34	12
Eindtotaal	1.431	99	14

Dagen met minimaal 50 bezoekers:

Woensdag 4 januari 2023	63	Lichtjeswandeling Natuurkwartier
Donderdag 2 maart 2023	75	Doorlopende bezoekersrij opa's, oma's/mama's & kinderen. Filevorming! Molen deel van puzzeltocht MEC
Zaterdag 13 mei 2023	62	Open molendag
Zondag 14 mei 2023	78	Open molendag
Woensdag 26 juli 2023	76	Vakantiedrukke

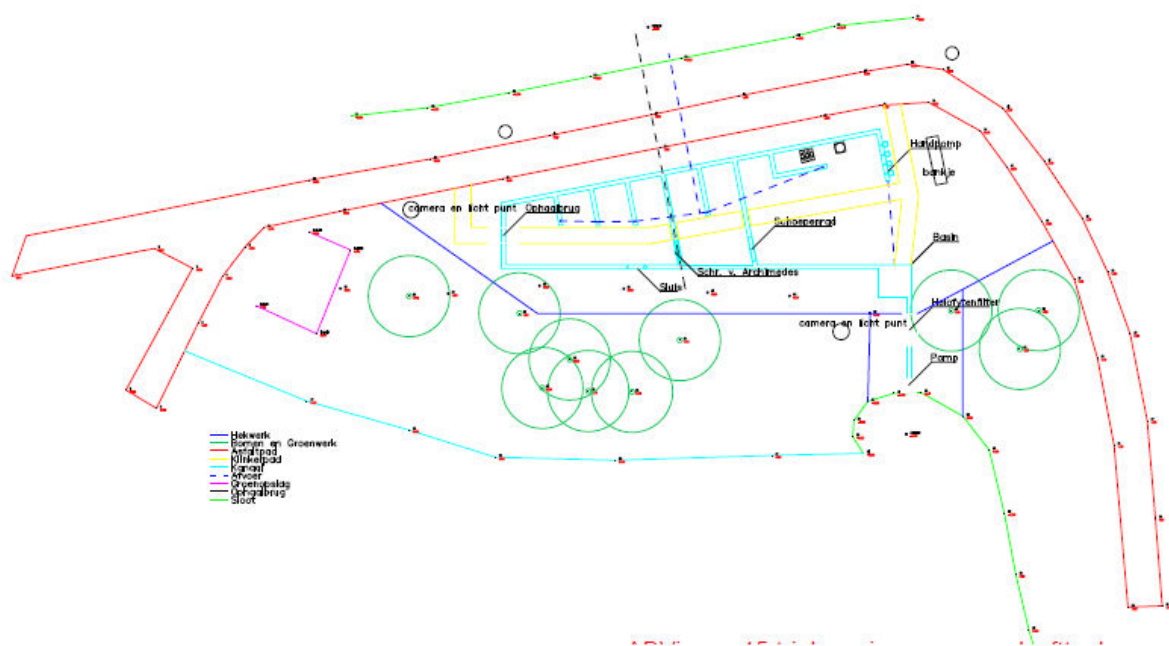
Voorzitter onderscheiden met “het Gouden Scheprad van Verdienste”

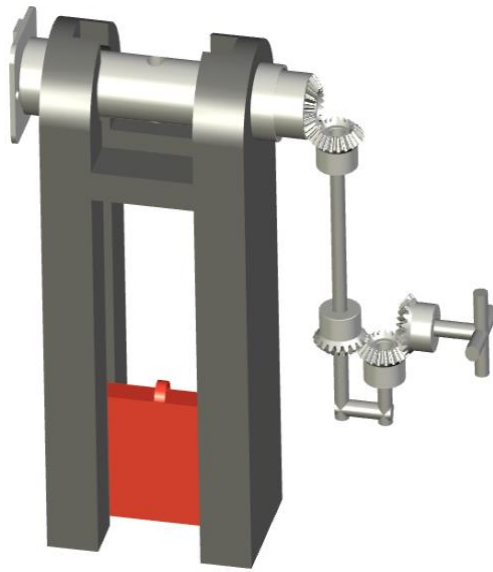
Tijdens de MEC-zomerborrel op 31 augustus 2023 wordt Leny Smit, voorzitter van de stichting, onderscheiden met “het Gouden Scheprad van Verdienste van de Poldermolen Oudegein”. De oorkonde werd namens de vier molenaars opgedragen door Frank van der Lecq, de eerste molenaar van de Poldermolen Oudegein.

Tekst van de oorkonde : “ Overwegende,

- dat de molen sinds 2006 weer draaide, maar door het ontbreken van een scheprad en waterlopen niet kon rond- of uitmalen, dat Leny Smit er zich vanaf dat moment al snel op heeft toegelegd ook de maalfunctie van de molen in ere te herstellen, dat zij er met haar werkgroep in is geslaagd belangrijke partners(zoals het hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, de gemeente Nieuwegein en de Stichting de Utrechtse Molens) met dat doel voor ogen om de tafel te krijgen en in actie te laten komen,
- dat zij, met een haar kenmerkende combinatie van overtuigingskracht en doorzettingsvermogen, niet heeft gerust en alle middelen heeft aangewend om het gestelde doel ook financieel te bereiken, waaronder de oprichting, op 22 oktober 2020, van een Vriendenstichting(onder haar voorzitterschap), ter ondersteuning van

ANBI status

De stichting Poldermolen Oudegein heeft in december 2022 de ANBI status ontvangen. ANBI staat voor Algemeen Nut Beogende Instelling. Een stichting met een ANBI status zet zich voor minstens 90% in voor het algemeen belang. Om in aanmerking te komen voor de ANBI status moesten we een meerjarenbeleidsplan opstellen en alle relevante documenten vindbaar op onze website plaatsen. Documenten zijn op alle websitepagina's via de website footer te vinden (<https://stichtingpoldermolenoudegein.nl>)

Bestuur en vrijwilligers

Het bestuur kwam zevenmaal in vergadering bijeen. Vergaderingen werden gehouden in het MEC of bij de voorzitter thuis. In het afgelopen jaren hebben een 20-tal vrienden een vrijwillige financiële bijdrage gedaan aan de stichting. Veel energie is gestopt in deelname aan de molenprijs. Daardoor is er minder ingezet op de werving van vrijwilligers en donateurs. Dit is een van de actiepunten van het komende jaar.